

nægte Afsendelse, indtil Købesummen bliver betalt, kan Køberen paa sin Side efter Regelen i § 14 nægte Betaling, indtil Salgsstanden paa Bestemmelsesstedet stilles til hans Raadighed. Udkastet afgør derimod intet om, hvorvidt der yderligere tilkommer Køberen en Ret til at undersøge Godset, forinden han betaler. Herom lader der sig nemlig ikke opstille nogen almindelig Regel. Det er vistnok hos os almindelig antaget, at Køberen — bortset fra særlig Aftale eller specielle Kutymen, der berettiger Sælgeren til at sende Varen mod Efterkrav eller Postopkrævning — har Krav paa at faa Lejlighed til at anstille en saadan Undersøgelse af Varen, som kan foretages ved selve Modtagelsen, hvorimod der ikke i Almindelighed tilkommer Køberen en saa vidtgaaende Undersøgelsesret, at han i Medfør af den er berettiget til at føre Varen hjem og der prøve den, forinden han betaler. Men under den herskende Usikkerhed paa dette Punkt kan det ikke anbefales at opstille nogen Regel, der kunde lægge Hindringer i Vejen for den naturlige Udvikling af Retsopfattelsen i den ene eller den anden Retning.

Det følger af Reglen i § 17 om Risikoen for Salgsstanden, sammenholdt med § 10, at Køberen er pligtig at betale Købesummen, selv om Salgsstanden ikke holdes ham til Hænde paa Bestemmelsesstedet, naar dette bevislig skyldes dens hændelige Undergang under Forsendelsen.

§ 16.

Som ovenfor bemærket, stiller Forholdet sig paa ejendommelig Maade ved Forsendelser, ved hvilke der benyttes Konnossement eller lignende Dokument. I det nemlig Afgivelsen af Konnossement til Køberen giver denne en Garanti baade for den skete Indladning, og for at Varen vil blive udleveret til ham paa Bestemmelsesstedet, kan det paalægges ham at remittere Købesummen (betale, give Akcept etc.) allerede mod Udlevering af Konnossementet. At

denne Regel er uden Betænkelighed, fremgaar ikke blot deraf, at udtrykkelige Vedtagelser om denne Ordning — Køb med Klausulen „kontant mod Konnossement“ — ere saa overordentlig hyppige, men navnlig ogsaa deraf, at der for visse Arter af Distancehandelen, saaledes i hvert Fald for „cif“-Køb af Korn- og Foderstoffer, jfr. Højesterets Dom i Ugeskr. for Retsv. 1895, S. 26, allerede har dannet sig en ligefrem Sædvane, hvorefter dette Vilkaar er stiltiende underforstaaet ved Købet. § 16 drager derfor kun Konsekvenserne af den i Handelsverdenen raadende Opfattelse, naar den som almindelig Regel paalægger Køberen ved Forsendelser af denne Art at betale Købesummen mod Dokumentets Udlevering. Denne for Sælgeren gunstige Regel gælder i alle Tilfælde, i hvilke han er i Stand til gennem Udlevering af Dokumentet til Køberen at byde denne den omtalte Sikkerhed for, at Varen paa Bestemmelsesstedet vil blive udleveret til ham. Ligeegyldigt er det derfor, om det er udtrykkelig aftalt eller stiltiende forudsat, at Forsendelsen skal foregaa under Benyttelse af et Dokument af den angivne Art, eller om saadan Benyttelse alene skyldes Sælgerens eget Valg af Forsendelsesmaade. Paa den anden Side omfatter Reglen kun Tilfælde, i hvilke det til Forsendelsen benyttede Dokument er af en saadan retlig Natur, at dets Udlevering til Køberen, ligesom Udleveringen af Konnossementet, afskærer Sælgeren fra at tage Genstanden tilbage. Dette gælder ikke om det almindelige Fragtbrev, der alene maa betragtes som en Instruktion for Fragtføreren og en Legitimation for denne til paa Bestemmelsesstedet at udlevere Godset til den deri nævnte Destinatar, men derimod efter Lov om Statsbanernes Takster 24. April 1896 § 32 om det Fragtbrevsduplikat, som udstedes i Medfør af samme Lovs § 30, jfr. ogsaa den under 14. Oktbr. 1890 i Bern afsluttede Overenskomst om Godsbeholdning paa Jærnbaner (om Danmarks